

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8>

УДК 368(004)

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ

THE INFLUENCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF THE INSURANCE MARKET

Данько Юрій Іванович

доктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності,
Сумський аграрний університет

Бровко Сергій Володимирович

здобувач доктора філософії,
Сумський аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8971-7837>

Danko Yury, Brovko Sergey

Sumy Agrarian University

Статтю присвячено дослідженню особливостей функціонування страхового ринку України в мовах активного розвитку інноваційних технологій. Схарактеризовано який вплив має стрімкий розвиток інноваційних технологій на розвиток та діяльність страхового ринку. Визначено глобальні тенденції інноваційного розвитку страхової діяльності. Охарактеризовано новітні технології, які вже застосовуються передовими компаніями у страховій діяльності. Визначено основні проблеми, які стримують розвиток національного страхового ринку, та вирішення яких забезпечить його становлення як успішного напрямку економічного розвитку країни. Проаналізовано переваги та перспективи використання інноваційних продуктів на страховому ринку. Доведено необхідність використання новітніх технологій у страхових компаніях з метою підвищення конкурентоздатності.

Ключові слова: інноваційні технології, страховий ринок, страхування, трансформація, цифрові технології, конкурентоспроможність.

The issue of introducing innovative technologies into the insurance market is quite urgent, as a necessary condition for the company's competitive activity in the modern market is its innovativeness and modernity. This requires an analysis of modern trends in innovations in the insurance market of Ukraine and foreign experience in the use of a number of innovative technologies in order to find the possibility of their implementation in the domestic insurance space. One of the key trends in the development of insurance companies today is the growing use of digital technologies in their activities. With artificial intelligence, data analytics and blockchain, insurance companies can improve their risk management, customer assessment and insurance claims processes. This helps to increase efficiency and reduce insurance costs. The purpose of the article is to study the state of the insurance market, features and impact of innovative technologies on the development of insurance activity. The article discusses key changes in the insurance market due to the introduction of innovative technologies, namely: Digital technologies and online platforms; Artificial intelligence and data analytics; New types of insurance; Strengthening of competitive struggle; Changing culture and customer experience and competitiveness. In the course of the study, it was determined that the introduction of innovative technologies into the insurance sector accelerates its development, making it more adaptive, efficient and competitive. Those insurance companies that successfully integrate these technologies into their processes have the best chance of success in today's digital environment. Prospects for the development of the insurance market depend on the successful resolution of these challenges and the use of new opportunities offered by digital transformation and the growing demand for new types of protection. The way to success lies in the combination of innovative approaches and stable fundamental principles of the insurance business. For the successful functioning of an insurance company, it is necessary not only to provide a convenient and understandable service, but also to offer new non-standard solutions that differ from the services of competitors. It is necessary to anticipate the future needs of consumers, to create an individual comprehensive insurance program for them.

Keywords: innovative technologies, insurance market, insurance, transformation, digital technologies, competitiveness.

Постановка проблеми Впровадження інноваційних технологій у діяльність страхового ринку є необхідною умовою його конкурентної діяльності на сучасному ринку. Це вимагає аналізу сучасних тенденцій інновацій страхового ринку України та зарубіжного досвіду використання низки інноваційних технологій для пошуку можливості їх імплементації у вітчизняний страховий простір.

Страховий ринок відіграє важливу роль у фінансовій стабільності та захисті майна, здоров'я та життя людей. Швидка зміна технологій, демографічні та соціальні зміни, а також загальна економічна обстановка впливають на стратегії розвитку страхових компаній та визначають перспективи їх майбутнього.

В умовах сьогодення страховий ринок, за умови його ефективного розвитку, є важливою складовою економіки країни. Його функціонування здатне забезпечити страховий захист суб'єктам господарювання і фізичним особам тим самим забезпечує покращення загально-економічної ситуації в країні.

Однією з ключових тенденцій розвитку страхового ринку є зростання використання цифрових технологій в їх діяльності. Завдяки штучному інтелекту, аналітиці даних та блокчейну страхові компанії можуть покращити свої процеси управління ризиками, оцінки клієнтів та виплати страхового відшкодування. Це сприяє збільшенню ефективності та зниженню витрат страхування.

Ще однією важливою тенденцією є зростання популярності нових видів страхування, таких як кіберстрахування та страхування ризиків пов'язаних зі зміною клімату. В умовах постійних кіберзагроз та змін клімату, попит на ці види захисту зростає, що створює нові можливості для розвитку страхового ринку.

Страховий сектор є ключовим гравцем у сфері фінансової стабільності та захисту майна, здоров'я та життя людей. Прогресивна трансформація технологій, динамічні демографічні зміни та складність економічних умов створюють нові виклики та можливості для розвитку страхового ринку.

Сучасний розвиток суспільства неможливий без використання цифрових та інноваційних технологій, а їх розвиток набуває все більшого значення й призводить до значних змін у світовій економіці. Завдяки цим інноваціям відбуваються значні зміни на всіх рівнях виробничих процесів. Також нові технології забезпечили розширення аналітики й зробили більш доступною її обробку, що дозволило перейти від стандартизації до індивідуальних

пропозицій та унікального досвіду. Останнім часом практично всі компанії у різних галузях стикаються з необхідністю трансформацій, оскільки нові технології, інновації та моделі споживчої поведінки кардинальним чином змінюють колишні, стійкі бізнес моделі. Процес інформатизації економіки значно впливає і на діяльність страховиків.

Варто зазначити, що інновація в страхуванні – це кінцевий результат інноваційної діяльності, що реалізується у формі просування або вдосконалення нового продукту, впровадженого на ринок за допомогою технологічного процесу, виведеного на ринок у практичній діяльності компанії або в нових методах надання послуг клієнтам. З огляду на це страхові інновації можна визначити як новостворені або суттєво вдосконалені страхові продукти, технології та бізнес-процеси для максимального задоволення потреб страхувальників і забезпечення конкурентоздатності, прибутковості та фінансової надійності страхової компанії [8, с. 23].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості страхового ринку та страховий ринок в епоху бурхливого розвитку інноваційних та цифрових технологій досліджували багато вітчизняних та зарубіжних вчених. Теоретичні основи та особливості розвитку інноваційних технологій у страхуванні розглядали такі вітчизняні вчені: та В. Базилевич [2], В. Веретнов, Вовчак О. [3], О. Залетов, С. Зав'ялов, Клапків, Ю. Клапків, О. Охріменко [6], Р. Пікус [7], Н. Приказюк та інші.

Ю. Заволока, А. Єфременко, Ю. Малащенко [5; 6] у своїх дослідженнях розглядали нові можливості страхового ринку завдяки використанню інноваційних та цифрових технологій.

Серед зарубіжних вчених С. Вілрайт, В. Зултовські, К. Кйонсан, С. Крістенсен, Р. Косія, М. Мюлер-Рейхарт, М. Рейнор [9] та ін. досліджували інновації у страхуванні. Але незважаючи на велику кількість праць, ключові аспекти розвитку інновацій у страхуванні як такі не окреслено.

Інноваційні зміни на страховому ринку спостерігаються протягом останнього десятиліття, що зумовлено стрімким розвитком нових цифрових та інноваційних технологій та підвищення ефективності бізнес-процесів страховиків, що в свою чергу, підвищило рівень конкуренції на страховому ринку.

Ця тема продовжує бути актуальною тому, що в епоху інформаційного суспільства саме пошук інноваційних рішень у діяльності та

використання інноваційних технологій є запорукою результативності бізнесу [7, с. 75].

Метою статті є вивчення стану страхового ринку, особливостей та впливу інноваційних технологій на розвиток страхової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Страхування, як галузь, відображає та реагує на вимоги сучасного суспільства та його потреби у забезпеченні фінансової стабільності країни. Застосування інноваційних технологій в страховому секторі перетворює його, роблячи процеси ефективнішими, зручнішими та більш доступними для клієнтів.

Базилевич В. Д. розглядає страховий ринок як частину фінансового ринку, де об'єктом купівлі-продажу виступає страховий захист й формуються попит та пропозиція на нього [2, с. 44–48].

На думку Вовчак О. Д. страховий ринок – це сукупність економічних відносин з купівлі-продажу страхової послуги, що виражається в захисті майнових інтересів фізичних та юридичних осіб при настанні страхових випадків за рахунок внесків страхувальників [3].

Рівень розвитку страхового ринку визначається соціально-економічним становищем в країні, готовністю населення та суб'єктів господарювання до споживання такого роду фінансових послуг, а також державною підтримкою страхового бізнесу. Порівняно з європейськими країнами, де страхування охоплено понад 94% страхового поля, в Україні страхові послуги користуються значно меншим попитом (10–15% страхового поля), особливо у галузі майнового та окремих видів особистого страхування, що зумовлено як низькою довірою економічних суб'єктів до страховиків, так і низьким рівнем їхньої обізнаності у сфері страхування [6, с. 616].

А. Бублик виділяє три основні групи інноваційних технологій у страхуванні: технології, що спрямовані на оптимізацію страхових виплат та операційних процесів; технології, що створюють нові страхові продукти для клієнтів або покращують вже існуючі; технології, що сприяють розвитку інфраструктури страхового ринку [1, с. 63].

Варто зазначити, що інновації з одного боку задовольняють потреби споживачів (втілюючись в конкретних товарах, послугах, інформації тощо), а з іншого – забезпечують ефективність страхової діяльності (шляхом оптимізації організаційної структури, бізнес-процесів тощо). На сьогодні також існує міжнародний стандарт визначення поняття "інновація" як:

– впровадження нових чи удосконалених продуктів (товарів чи послуг) чи процесу, нового методу маркетингу чи нового організаційного методу в діловій практиці, організації робочих місць чи зовнішніх зв'язків (відповідно до визначення ОЕСР, "Керівництво Осло: Рекомендації зі збору та аналізу даних по інноваціях");

– кінцевий результат інноваційної діяльності, що проявляється у формі нового чи вдосконаленого продукту, що впроваджений на ринку; нового чи вдосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності, або в новому підході до соціальних послуг (відповідно до визначення ОЕСР, "Керівництво Фраскати").

Наведені підходи до визначення інновацій вказують на те, що будь-яка ідея стає інновацією тоді, коли вона практично втілена в конкретному продукті, технологічному процесі [7, с. 74].

Можна виділити 4 основні тенденції у розвитку каналів продажу страхових продуктів завдяки інноваційним технологіям:

1) збільшення ролі Інтернету у продажі страхових продуктів;

2) широке використання соціальних мереж в якості альтернативного каналу дистрибуції;

3) використання хмарних технологій, в процесі використання різних каналів продажу;

4) автоматизація бізнес-процесів (андеррайтингу, врегулювання збитків тощо) та збільшення частки прямих продажів.

Отже, інновації в умовах сучасного ринку можна вважати однією з важливих конкурентних переваг компанії. Задача компанії, задля конкурентності на страховому ринку, не тільки надавати зручний і зрозумілий сервіс, але і пропонувати нові нестандартні рішення, які відрізнять її від інших компаній. Компанія, яка відчуває потреби клієнтів та має до кожного з них індивідуальний підхід і при цьому постійно інноваційно вдосконалюється, має всі шанси бути кращою та конкурентною на страховому ринку.

Але з досвіду вбачаємо, що не всі страхові компанії витримують виклики інновації. В умовах економічних спадів, війни в країні та стрімкого розвитку інноваційних технологій у всіх сферах життя за десять років кількість страхових компаній знизилась майже на 300 одиниць. В таблиці 1 «Кількість страхових компаній в Україні» наведений спад страхових компаній на ринку з 2014 року по 2024 рік.

Варто зазначити, що ще однією перешкодою широкому поширенню страхування

Таблиця 1

Кількість страхових компаній в Україні

Рік	2014	2019	2021	2024
Кількість страхових компаній	382	249	181	98

Джерело: складено авторами

в інтернет просторі в Україні є сумнівне та недовірливе ставлення багатьох громадян до інтернет технологій та страховиків зокрема.

Впровадження інноваційних технологій революціонує страховий ринок, створюючи нові можливості для розвитку та покращення послуг для клієнтів. Компанії, які готові адаптуватися до цих змін, матимуть відмінні перспективи на майбутнє, адже інновації стають ключовим фактором успіху в цифровій епохі.

Страховий ринок постійно зазнає трансформації, але останнім часом ці зміни набули особливого обертання завдяки впровадженню інноваційних технологій. Ці технологічні зрушення не лише змінюють способи функціонування страхових компаній, але й вдосконалюють взаємодію з клієнтами, змінюють виявлення та управління ризиками та навіть самі продукти страхування. Давайте розглянемо деякі ключові напрями цієї зміни.

1. Цифрові технології та онлайн-платформи.

Однією з головних переваг впровадження інноваційних технологій в страхування є поява онлайн-платформ та мобільних додатків. Це дозволяє клієнтам швидко та зручно отримати доступ до страхових послуг, порівняти різні варіанти, оформити поліси та навіть здійснювати оплату, уникнувши складних і довгих процедур у офісах страхових компаній.

Як зазначає у свої роботі Гавадзін Н. цифрове страхування дає клієнтам доступ до різноманітних страхових продуктів і послуг через електронну або онлайн-платформу. Ці платформи використовують комбінацію онлайн-обслуговування клієнтів та цифрових алгоритмів для написання та ціноутворення полісів. Більшість страхових компаній мають окреме цифрове крило свого бізнесу для цифрових страхових платформ, дотримуючись при цьому традиційних практик.

2. Штучний інтелект та аналітика даних.

Штучний інтелект та аналітика даних перетворюють спосіб, яким страхові компанії аналізують та оцінюють ризики. Вони дозволяють збирати та аналізувати великі обсяги даних, виявляти закономірності та тренди, що допомагають в управлінні ризиками та розробці

більш точних та адаптивних страхових продуктів. У страхуванні все частіше використовується штучний інтелект для покращення досвіду клієнтів, одночасно підвищуючи ефективність страховиків та команди.

Блокчейн-технології дозволяють забезпечити безпеку та надійність даних у страховій справі. Вони дозволяють ефективно керувати даними про поліси, страхові виплати та клієнтську інформацію, що сприяє підвищенню ефективності та зниженню ризиків для страховиків.

Використання роботизованих процесів та автоматизації дозволяє страховим компаніям знизити витрати та підвищити продуктивність. Це може включати в себе автоматичне вирішення страхових випадків, аналіз великих обсягів даних для виявлення трендів та ризиків, а також використання роботів-адвокатів для врегулювання спорів.

3. Нові види страхування.

Інноваційні технології створюють платформу для розвитку нових видів страхування, які відповідають сучасним викликам та потребам споживачів. Кіберстрахування, страхування за час користування та страхування на основі блокчейн-технологій – лише кілька прикладів інноваційних продуктів, які стають все більш популярними на ринку.

Ще вчора кіберстрахування сприймалося як інновація. Проте сьогодні – це тренд для бізнесу, бо пандемія в рази прискорила процеси цифрової трансформації, а з ними неминуче посилюються кіберзагрози. Витікають вони, як з поширення Інтернету речей (IoT) – в тому числі на промислових підприємствах, так і зі зростання значення для компаній так званих «нематеріальних активів» – об'єктів інтелектуальної власності, які потребують надретельного захисту.

З 2020 року кіберстрахування стає бажаною та реальною можливістю для компаній скоротити збитки від подібних інцидентів.

Застрахувати можна збитки, що настануть в результаті наступних інцидентів:

- технічних збоїв, помилки програмування та відмови роботи ІТ-систем;
- нецільові атаки – фішинг, sms-шахрайство, картинг, хактивізм;

– цільові (таргетовані) атаки – DDoS атаки, промислове шпигунство, кібершкідництво (кіберздірництво);

– внутрішні атаки – викрадення конфіденційної інформації та відомостей, що являють собою комерційну таємницю, сприяння зовнішнім атакам зсередини [10].

4. Посилення конкурентної боротьби.

Можна впевнено сказати, що впровадження інноваційних технологій робить ринок страхування більш конкурентоспроможним. Компанії, які активно використовують ці технології, мають перевагу в управлінні ризиками, пропозиції продуктів та обслуговуванні клієнтів, що змушує інших учасників ринку швидше адаптуватися до нових реалій.

Конкуренція у страхуванні визначається в залежності від формулювання самого страхування: якщо останнє розглядається як угода між клієнтом та страховиком, то конкуренція це боротьба за клієнта ціновими (страхові тарифи) та неціновими (обсяг та якість страхових та сервісних послуг) методами.

5. Зміна культури та клієнтського досвіду та конкурентоспроможність.

Останнім, але не менш важливим, є зміна культури та підходів до взаємодії з клієнтами. Інноваційні технології сприяють створенню більш прозорих, гнучких та клієнтоорієнтованих сервісів, які задовольняють потреби сучасних споживачів. Страхові компанії, які активно використовують інноваційні технології, мають перевагу на ринку, оскільки вони можуть швидше реагувати на зміни в клієнтських потребах та вимогах регулювання. Це дозволяє їм збільшити свою конкурентоспроможність і залучити нових клієнтів.

Інноваційні технології, такі як мобільні додатки, штучний інтелект та аналітика даних, забезпечують нові способи взаємодії з клієнтами. Можливість швидко та зручно оформити поліс онлайн, використовуючи мобільний додаток, зробила процес страхування більш привабливим для споживачів. Співпраця з технологічними стартапами, іншими фінансовими установами та урядовими орга-

нами може допомогти страховим компаніям вирішувати складні виклики та розширювати свої можливості.

Інноваційний розвиток страхової діяльності в Україні та в світі відбувається під впливом процесів глобалізації, розширення і все більшого використання інформаційних технологій. За таких умов особливого значення набуває сутність та місце інновацій як фактору підвищення ефективності страхової діяльності, пропозиції щодо перспектив використання сучасних інформаційних технологій в страховій діяльності [7, с. 74].

Нами виокремлені ключові аспекти впливу інноваційних технологій на розвиток страхового ринку.

Висновки. В цілому, впровадження інноваційних технологій в страховий сектор прискорює його розвиток, роблячи його більш адаптивним, ефективним та конкурентоспроможним. Ті страхові компанії, які вдало інтегрують ці технології в свої процеси, мають найкращі шанси на успіх у сучасному цифровому середовищі.

Перспективи розвитку страхового ринку залежать від успішного вирішення цих викликів та використання нових можливостей, які пропонує цифрова трансформація та зростаючий попит на нові види захисту. Шлях до успіху полягає в поєднанні інноваційних підходів та стабільних фундаментальних принципів страхової справи.

Отже, варто зазначити, що інновації в страховій сфері сьогодні – це важлива конкурентна перевага страхових компаній. Розуміти та відчувати потреби клієнтів та вчасно та них реагувати, це перевага, яка забезпечить компанії успіх. Важливо в поєднанні зі стандартними рішеннями питань, пропонувати нові нестандартні рішення. Необхідно передбачати майбутні потреби споживачів, створювати для нього індивідуальну комплексну страхову програму з використанням сучасних інноваційних технологій. Тож можемо впевнено зробити висновок, що майбутнє страхування – це інноваційні та сучасні страхові продукти та їх супровід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бублик А. А. Інноваційні технології у страхуванні. *Проривні інновації на страховому ринку України* : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 27 жовт. 2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 61–64.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. Страхова справа. Київ : Знання, КОО, 2002. 203 с
3. Вовчак О. Д., Завійська О. І. Страхові послуги: навч. посіб. Львів : Вид-во «Компакт-ЛВ», 2005. 656 с.

4. Заволока Ю., Єфременко А., Малашенко Ю. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 102–106.
5. Завійська О. І. Страхові послуги: навч. посіб. Львів : Вид-во «Компакт-ЛВ», 2005. 656 с.
6. Пономарьова О. Б., Бодня А. В., Іванченко М. А. Визначення проблем страхового ринку та їх вирішення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 5. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/166.pdf> (дата звернення: 24.04.2024).
7. Пікус Р., Заколюдажний В. Інноваційний розвиток страхової діяльності як основа підвищення її ефективності. Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія економіка. № 3 (168). 2015. С. 72–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2015_3_13 (дата звернення: 20.04.2024).
8. Сосновська О. О., Сиренька І. І. Trends of innovative development of insurance companies in Ukraine. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*. 2021. № 2(8). P. 20–30. ISSN 2617-863X, 2617-8648
9. Фесенко Н. В., Яремченко Л. М. Стан та перспективи функціонування страхового ринку України в умовах глобалізації. *Економіка та держава*. 2019. № 8. С. 28–34.
10. Кіберстрахування: характеристика та особливості URL: https://www.lawfirm-pryadko.com/articles/kiberstrahovanie_harakteristika_i_osobennosti (дата звернення: 28.04.2024).
11. Штучний інтелект у страхуванні. Страховий адвокат URL: <https://www.insa.com.ua/uk/blog/iskusstvennyjintellektvstrahovanii/> (дата звернення: 28.04.2024).

REFERENCES:

1. Bublyk A. A. (2021) Innovatsiini tekhnologii u strakhuvanni [Innovative technologies in insurance]. *Proryvni innovatsii na strakhovomu rynku Ukrainy* : zbirnyk materialiv V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (m. Kyiv, 27 October 2021 r.) Kyiv: KNEU, pp. 61–64. (in Ukrainian)
2. Bazylevych V. D., Bazylevych K. (2002) Strakhova sprava [Insurance case]. Kyiv: Znannia, KOO, 203 p. (in Ukrainian)
3. Vovchak O. D., Zaviiska O. I. (2005) Strakhovi posluhy [Insurance services]: navch. posib. Lviv: Vyd-vo «Kompakt-LV», 2005. 656 p. (in Ukrainian)
4. Zavaloka Yu., Yefremenko A., Malashenko Yu. (2020) Osoblyvosti funktsionuvannya strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh suchasnoi tsyvrovoi transformatsii [Features of the functioning of the insurance market of Ukraine in the conditions of modern digital transformation]. *Економіка та держава*, no. 6, pp. 102–106. (in Ukrainian)
5. Zaviiska O. I. (2005) Strakhovi posluhy [Insurance services]: navch. posib. Lviv: Vyd-vo «Kompakt-LV». 656 p. (in Ukrainian)
6. Ponomarova O. B., Bodnia A. V., Ivanchenko M. A. (2015) Vyznachennia problem strakhovoho rynku ta yikh vyrishennia. [Defining the problems of the insurance market and solving them]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 5. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/166.pdf> (accessed April 24, 2024). (in Ukrainian).
7. Pikus R., Zakolodiazhnyi V. (2015) Innovatsiinyi rozvytok strakhovoi diialnosti yak osnova pidvyshchennia yii efektyvnosti. [Innovative development of insurance activity as a basis for increasing its efficiency]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni T. Shevchenka. Serii ekonomika*, no. 3 (168), pp. 72–80. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2015_3_13 (accessed April 20, 2024). (in Ukrainian)
8. Sosnovska O. O., Sirenka I. I. (2021) Trends of innovative development of insurance companies in Ukraine. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, no. 2(8), pp. 20–30. ISSN 2617-863X, 2617-8648
9. Fesenko N. V., Yaremchenko L. M. (2019) Stan ta perspektyvy funktsionuvannya strakhovoho rynku Ukrainy vumovakh hlobalizatsii [The state and prospects of the functioning of the insurance market of Ukraine under the conditions of globalization]. *Економіка та держава*, no. 8, pp. 28–34. (in Ukrainian)
10. Kiberstrakhuvannya: kharakterystyka ta osoblyvosti [Cyber insurance: characteristics and features]. Available at: https://www.lawfirm-pryadko.com/articles/kiberstrahovanie_harakteristika_i_osobennosti (accessed April 28, 2024)
11. Shtuchnyi intelekt u strakhuvanni. [Artificial intelligence in insurance] Strakhovyi advokat Available at: <https://www.insa.com.ua/uk/blog/iskusstvennyjintellektvstrahovanii/> (accessed April 24, 2024)